

АТАНАС П. СЛАВОВ
ДОБРЕ ДОШЪЛ, ПЪТНИКО!

chitanka.info

Слав седна на един камък. Ризницата го стягаше под мишниците, но той не откъсваше поглед от това, което ставаше с хълма. По-точно от това, което ставаше хълм. По тялото на нещото пробягваха струйки, подобни на пот върху гърба на уморен звяр. От тях се процеждаше светлина, тя помръкваше, съсирваше се, за да се превърне в трева. Заобленият гръб се укротяваше, сякаш стреснат от непривичните движения. Тревата му напускаше пурпурните оттенъци, хвърляше се към обичайно-зеленото и застиваше там, успокоена и поклащана от вятъра. Гледката престана да бъде околото с причудливите си цветове и се сля с околната местност.

Остана само учудено-синьото небе, видяло всичко.

Остана и Слав. Сам.

Мимикрията на звездолета за последен път си свърши работата безотказно. Никой от местните пастири не би могъл да отгатне, че тревата по този хълм се е появила по-бързо от агнешко блеене. Че под нея се простират стотици метри свръхсложна апаратура, концентрирала мисълта на стотици учени.

И пет трупа.

Старателно хибернирани. За всеки случай.

Петима мъртъвци и един жив, които нямат право на съществуване. Защото, за да бъде жив или мъртъв, човек трябва да се роди, да поглъща и осмисля времето след своето раждане. А именно това не достигаше на Слав и петимата мъртъвци. Поне *това* той със сигурност знаеше.

Започна да се досеща още когато пресече орбитата на Плутон и приемникът му не донесе нито един човешки глас. Обмисляше го, когато на екрана увиснаха Венера, Марс и Земята — лишени от привичния деловит рояк орбитални спътници.

Разбра го окончателно, когато сянката на звездолета се понесе над Европа, и никъде, никъде не се закачи в позната спирала на мегалополис, не потъна в геометричните води на изкуствено море. Пейзажът шумеше с безбрежната зелена пяна на девствени гори, със суетливи човешки стълпотворения в редките каменни, мръсни, но с горди названия градчета, които не оставяха никакво съмнение в натрапчивата си реалност.

Не оставяха.

Оставаше правотата на космогоника Борели за обратния ход на времето около квазари. И фактът, че целта на тяхната експедиция бе именно квазар... И петте спрени живота, но това е тема за забранени мисли...

И така, Борели е прав.

Слав беззвучно приземи кораба близо до едно от градчетата и обработи събраната информация.

Франция. XVI век.

Малка пауза между две жестоко-безгрижни войни.

Рицари и аристократи, жакерия и занаятчии.

Чума и карнавали, алхимици и палачи.

Корабният кибернатор без труд съчини хипнопрограмата за обучение на старофренски, синтезаторите моделираха подходящи ризници, оръжия, дрехи...

Трябваше да се живее!

* * *

Градът се срути върху сетивата му с цялото си дъгоцветие.

Слав прекоси моста, незабелязан от никого. Такива като него средни рицари сновяха наоколо, надянали защитната маска на надменно безразличие. Слав направи същото. Слънцето безжалостно припичаше металната тъкан на ризницата, потта му попиваше в грубите дрехи и разводняваше мислите. Гърмоляха мостовите вериги, примесени с резките ругатни на коларите. Обзе го странно настроение. Седмици наред се бе готвил за предстоящия живот и мислеше, че той не може да го изненада с нищо. Но сега усети такъв сенсорен глад, който направо го изплаши.

Десет години екранни багри и равномерни светлини, взривени от крещящо слънце и резки сенки.

Десет години корабна тишина и чисти, синтетични, хармонизирани звуци, заместени от бесен лай на гладни кучета и рекламни вопли на улични търговци.

Десет години стерилен въздух, срутен от лавина варварски аромати, кошмарна воня на леш и пикантни подправки.

Миришеше на живот.

Слав изведнаж ясно почувствува, че съществата край него не са просто „граждани на феодалния град“, а хора. Те сновяха наоколо — пълни с проблеми и нерешени въпроси, страдащи, мразещи, любещи, питащи и конкретни.

Искаше му се да разпери човешките си ръце, да прегърне площада им и така да го разтърси, че локвите да разголят калните си дъна: „Ей, хора, нищо, че няма да ми повярвате — все пак идвам от бъдещето... Простете ми, че още не съм роден, но нали все пак трябва да живея... Забравете, че имам повече знания от вас, нали трябва да се уча...“

Нещо спъна мислите му. Срещу него, цяла изпъната и трептяща от женственост, идваше девойка. Устните ѝ имаха цвета на бавен протуберанс, очите ѝ — пъргавия блясък на пъстърви. Тялото — колкото преходно в цъфтежа си, толкова вечно с вълненията, го привличаше изненадващо силно. Тя го подмина, като отклони поглед встрани, но Слав в някаква пълна убеденост направи завой и я последва. Той си представи как изглежда всичко това отстрани и едва не прихна. В главата му бе заседнала дяволска самоирония, която го правеше безразсъдно весел. Не искаше да мисли как ще я заговори, дали въобще в тази епоха е прието да се разговаря с непознати на улицата. Не го интересуваше. Достатъчен беше фактът, че я желае и че всичко онова, с което я е замествал през последните десет години, сега е далеч, далеч...

Изведнъж девойката рязко свърна в една кална уличка и изчезна. Слав понечи да я последва и дойде на себе си. „Ех, приятелю, приятелю, в нов живот не се влиза с хормонални атаки...“ Беше му тъжно и смешно. Още от първия ден на новото съществуване се разобличи митът за прекрасната му подготвеност. Той объркано се огледа. Горещината ставаше все по-непоносима. Облите гърбове на камъните, изплували от прашното море на площада, едва успяваха да отразят отвесните нападения на слънчевите струи.

— Купете си индулгенция, рицарю — стресна го скърцащ глас.

Звукът излизаше от някакъв вързоп парцали, който при подробно разглеждане се оказва гърбаво джудже. С лявата си ръка то се подпираше на тояга, с дясната притискаше ковчежето с индулгенции. Очите му очакваха отговор. Странни очи имаше...

Веднъж, в онези забранено щастливи времена, когато петимата бяха живи, се случи една авария в синтезаторите. Кой знае защо, навсякъде по каютите се бе разнесъл фин черен прах. Покрити бяха и екраните. Тогава някой шегобиец се приближи и изтри две елиптични петънца върху най-големия. Отзад се разиграваха някакви събития, а през петънцата можеше само да се предполага за тях. Такива бяха и очите на джуджето.

Слав с труд преодоля съпротивлението на ризницата и седна до парцаливия продавач на душевно спасение.

— Трудно се изкупват моите грехове, приятелю. Всичките ти индулгенции да изкупя, няма да стигнат — каза Слав с тъжна ирония.

— А ти опитай рицарю — настоя странното джудже. — Човек никога не знае кое от нещата, които върши, ще го направи щастлив.

— А откъде си сигурен, че искам да бъда щастлив, може би вече съм разбрал, че щастието е привилегия на безумните? — Слав се засмя. Стана му някак си безразлично, че се намира в действителен средновековен град, където висящото на кръста стоманено оръдие за разсичане на ближния никому не прави впечатление, а няма нищо по-обикновено от спокойния разговор с един продавач на хартийки, опрощаващи греховете пред несъществуващ бог.

Искаше му се просто да поговори да си почине от сложността на Вселената не както с кибермозъка на звездолета, където всяка реплика е логична и безумно старателна в пълзенето си по ръба на познанието. Искаше му се да говори, дори с риск да изплаши парцаливия си събеседник, да оставя мисълта си като дива коза по камънака на въображението и да не знае какъв ще бъде отговорът.

Но парцаливото джудже не показваше никакви признаци на уплаха:

— Виждам, че си се замислял над някои въпроси, рицарю. А не ти ли е идвало на ума, че щастието зависи преди всичко от способността ни да го изпитваме?... Но това е много дълъг разговор и аз предлагам да го продължим у дома. Живея само на една пресечка оттук...

Жилището на продавача впечатляваше. Високият сводест таван се губеше в многозначителна тъмнина, а отдолу, обаяна от кървавите светлини на камината, се простираше алхимическа лаборатория. Недвусмислена, причудливо остъклена, пропита с мистика и еретичен

грях стая, в която ценностите на познанието се пречупват в колбите, а разтегливостта на моралните критерии се утаява върху лукавите сенки.

— Сега вече можем да разговаряме като човеци — джуджето беше сменило парцаливата си дреха с приличен халат.

Слав кимна към тайнствено проблясващите стъкленици.

— Ще можем ли скоро да покриваме улиците с философски камък? — Беше решил на всяка цена да изкара самоувереното джудже от невъзмутимостта му.

— С философски камък се занимават глупците, на които не достига философско мислене. Аз, рицарю, се занимавам с далеч по-сериозни неща. С четене на мисли например...

— Казваш, че ги четеш?... А на какъв език са написани? — иронично се осведоми Слав. Забавният разговор с алхимика му помагаше да не мисли за Другото...

— На човешки са написани, рицарю, на човешки. Освен това могат да се видят!

— Знаеш ли, приятелю, много ще ми бъде интересно да разгледам мислите си... Хайде да ми ги покажеш! — с подчертано умолителен тон каза Слав.

Джуджето вдиша странните си очи. В тях продължаваха непонятните събития, за които Слав не можа да намери определение.

— Гледай в камината, рицарю. От огъня сме тръгнали и в огъня ще намерим истината.

С много неочакван глас беше казано това. Слав поиска още веднаж да надникне в погледа му, но инстинктивно хвърли поглед към пламъците на камината.

Червенината вътре не беше пламъци.

Беше Другото.

Протуберансите на Дзета.

Където останаха петимата.

И още много други неща. Протегнати за помощ, бягащи към никъде, викащи във вакуум. Неща, за които споменът е забранен.

Слав разбра, че ще извика, и затвори очи. Но отговор беше нужен — не достигаше като въздуха. Той направи невъзможното усилие, обърна се и погледна.

Джуджето липсваше.

На мястото му стоеше жена.

Слав усети, че викът в него се разсейва като утринна мъгла, подгонена от лъчите на изгрева. Тя го гледаше спокойно съчувствено, погледът ѝ предлагаше рамо, решение, движение и мисъл — насмешлива, но приятелска.

— Добре дошъл на Земята, пътнико!

Слав не отговори, той даже не разбра напълно смисъла на казаното. Гледаше я, все така неудобно извърнал глава. Беше ѝ благодарен, че съществува. Че е възможно да бъде реалност, неистово красива, тревожно радостна и същевременно обикновена, с намек за някакво друго измерение на ежедневието.

— Ела с мен, рицарю. По пътя ще разговаряме за смислите на живота. — Тя му протегна ръка заедно с усмивката си и Слав ги пое — с пръсти и очи. В стената се отвори старинна сводеста врата. Яркото слънце се втурна, размята бледите стайни светлини и превърна стаята в мрачна пещера, чийто единствен изход е навън.

Вратата явно се намираше в градската стена, защото пред двамата се простря само зеленина. Звъннала от слънце поляна, сресана на път с права пътечка, а отвъд — тъмнозелен взрив на гора.

Слав изчака очите си да свикнат и извърна поглед към спътницата си — тя го гледаше окуражително, после към сивата стена и вратата в нея. С няколко бързи движения смъкна от себе си металоплетената ризница. Тя с мътен звън се свлече в тревата. Вятърът, несмуцаван от леките панталони и фланелка, заигра по кожата му и изпълни света с яснота.

Момичето-жена го гледаше малко очаквателно, малко присмехулно, но ръката ѝ го очакваше, а в очите събитията ускоряваха своя непонятен бяг. Облечена беше в къса безлика дреха, сякаш случайно намерена в лабораторията на алхимика, но тялото ѝ отдолу предизвикваше в мозъка му мелодия. Той хвана отново ръката ѝ, държа я, докато мигът заприлича на вечност, после двамата тръгнаха към тъмнозелената стена на гората.

— Къде отиваме? — попита Слав на универлинг.

— А защо напускаме миналото? — усмихна се тя в отговор. Универлингът ѝ беше някак си мек и звънтящ, подплатен с обертоновете на всички езици, от които е възникнал. — За да отпътуваме към бъдещето.

— В кой век се намираме? — неуверено попита Слав, сякаш във въпроса му имаше нещо неприлично.

— Сега летоброенето е друго, но от вашето излитане са изминали не по-малко от три века. — Тя направи предупредителен жест с ръка: — Разбирам те много добре, но няма да успееш да ме удавиш в своята безкрайност от въпроси. Отговарям накратко: ти кацна до психоисторическата реставрация на Лион. Цялото материално минало на човечеството е изяснено до атом и историята в този вид, в който я познаваш, просто не съществува... Единственото, което представлява интерес за нас, е психиката и светоусещането на хората през различните епохи...

— И всичките тези монаси, търговци, рицари и гладни кучета...

— ... Са това, което във ваше време бяха нарекли биороботи, а ние психоисторически реставрати.

— Джуджето в такъв случай е дистанционно...

Момичето се разсмя и смехът ѝ се пръсна в тревата като скъсан наниз от перли.

— Джуджето беше единственото истинско живо същество в града и това бях аз! Такава ме виждаше. Един истински психоисторик винаги приема в очите на минавачите изгледа, който е нужен. — Тя замълча и палаво го погледна. — Този път специално за твоето посрещане изглеждах като парцалив продавач на индулгенции.

— Значи предварително сте знаели всичко за мен?

— Още от орбитата на Плутон.

— В такъв случай не беше ли по-просто да ме посрещнете? И... без тази история с камината!?!...

Усмивката изчезна от лицето на момичето.

— На този въпрос мога да ти отговоря само с предупреждение: животът, в който се завръщаш, е много нов за твоята морално-етична система от ценности... Много от нещата, които ние считаме за нужни, ще ти се сторят безсмислени и самоцелни. Ти носиш една от най-неизбежните болести на своята епоха — рационалното светоусещане. За вас, щом нещо е възможно да се направи и предлага по-лек път за постигане, то се предпочита. Ние избираме от пътищата този, който дава възможности за нови изводи и асоциативни открития.

— Това разбирам, но...

Тя бързо сложи пръстите си върху устните му.

— Много неща не разбираш и няма начин да ги разбереш веднага. Само запомни и никога не бързай с изводите, поникващи в убеждения. Предстои ти страшно много да се учиш. Не на науки, а на изкуството да живееш... — Пръстите ѝ продължаваха да трептят върху устните му и той ги целуна. — Никак няма да ти е лесно, по повярвай ми, ще ти хареса...

— Добре, за това няма да говорим. Но къде все пак изчезнаха толкова градове, спътници, съоръжения...

— Превърнахме ги в минало и заместихме с природа...

Слав иронично се усмихна:

— Значи по Русо? Назад към природата?...

— Към природата, да, но защо назад? Просто напред до среща с нея на по-високо ниво! — възрази момичето и приемайки неговия тон, добави: — Между другото, тази среща предстои и на теб, а никой няма да ти спести прехода...

Слав поиска да отвърне нещо остро, но се отказа. Цялата му ирония бе изтекла някъде, той усещаше веществената реалност на предстоящото *ново*. Бяха навлезли в гората и пъстрите слънчеви петна заплуваха по лицето му, те не спираха и по раменете на момичето. В техния пъргав поток имаше някаква непреходна истина, спокойна сила, тласък за скок. Нямахше смисъл да пита къде всъщност отиват...

Излязоха на малка полянка. Насреща им, лениво, но целеустремено пъплеше костенурка, сякаш решена да сподели с някого самотата си. Момичето спря и Слав прочете в очите ѝ, че са пристигнали. Той вече знаеше какво да направи. Сбра мислите си в дланта на мозъка, затвори очи и ги протегна към нея.

Защото само така можеше да направи нужната крачка.

И прекрачиха.

Костенурката достигна мястото, където тревата се изправяше. Нищо не подсказа къде са били стъпките на двамата и тя отмина.

Остана само небето, учудено за втори път този ден.

Публикувано във вестник „Орбита“, броеве 42,43/1976 г.
Спечелил трета награда на конкурса на в. „Орбита“.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.